

เอกสารประกอบการสอน วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริการอาหาร TIM1302

TOURISM INDUSTRY AND HOSPITALITY MANAGEMENT PROGRAM

บทที่ 3 โครงสร้างการบริหารงาน ตำแหน่งต่าง ๆ
ในแผนกบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ดร.วีระ วีระโสภณ

โครงสร้างการบังคับบัญชาและการแบ่งสายงานห้องอาหารขนาดเล็ก

โครงสร้างการบังคับบัญชาและการแบ่งสายงานของห้องอาหารขนาดเล็ก

โครงสร้างการบังคับบัญชาและการแบ่งสายงานภัตตาคารขนาดกลาง-ขนาดใหญ่

โครงสร้างการบังคับบัญชาและการแบ่งสายงานของภัตตาคารขนาดกลาง-ใหญ่

Thai local favourite
Restaurant & Bakery chain
since 1973

S&P
CODE

Bakery
Coffee

S&P
RESTAURANT
& BAKERY

Brand Age Center

MK

โปรโมชั่น
พิเศษ
109 บาท

wine
connection

โครงสร้างการบังคับบัญชาและการแบ่งสายงานภัตตาคารภายในโรงแรม

Centra BY Centara Maris Resort Jomtien

www.letscheckinmag.com

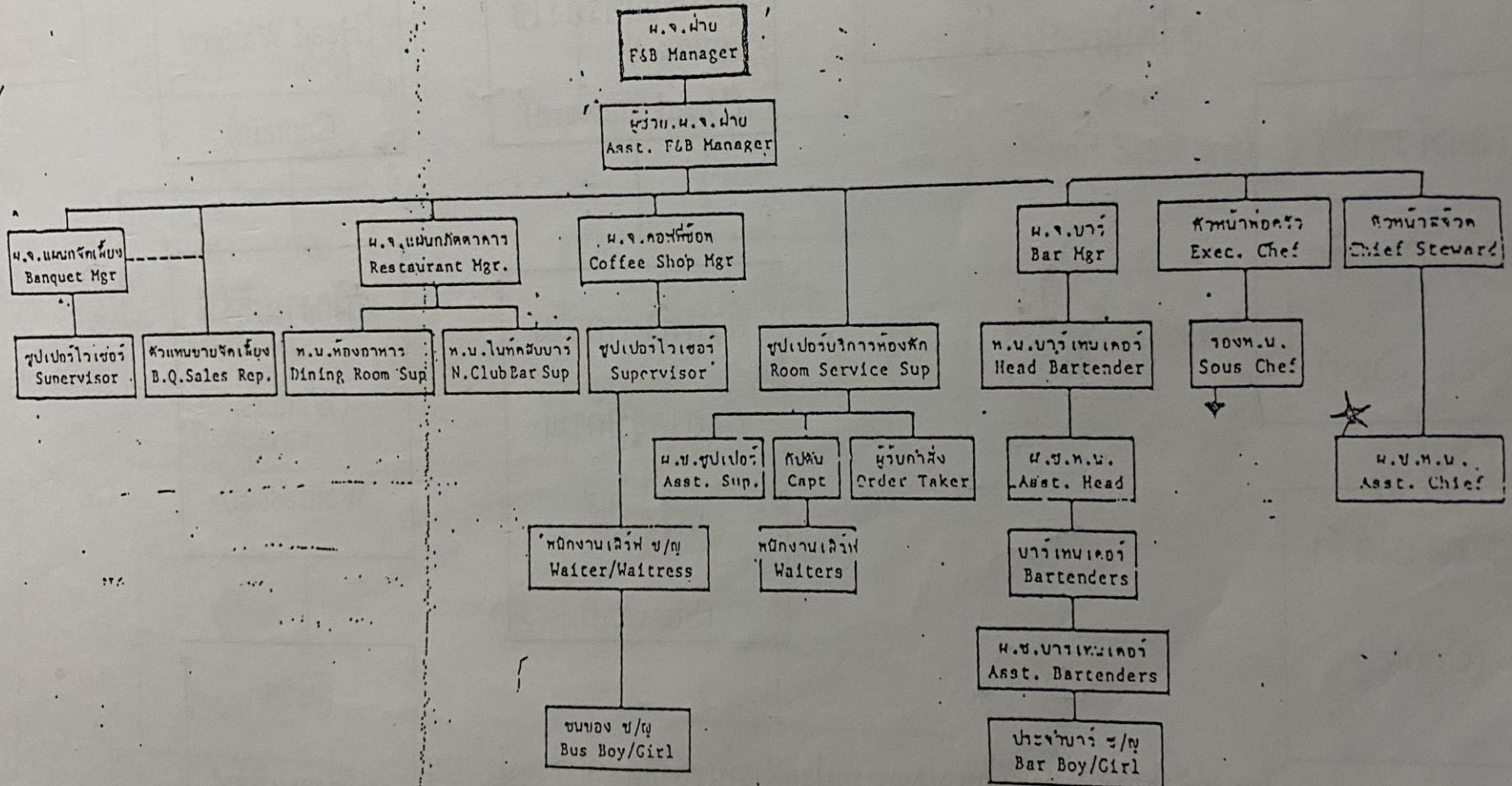
ตามรอยนักชิม
food.mfhai.com

โครงสร้างการบังคับบัญชาและการแบ่งสายงานของแผนกอาหารและเครื่องดื่มในโรงแรม

แผนผังการบังคับบัญชา (Organization Chart)

แผนกอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage)

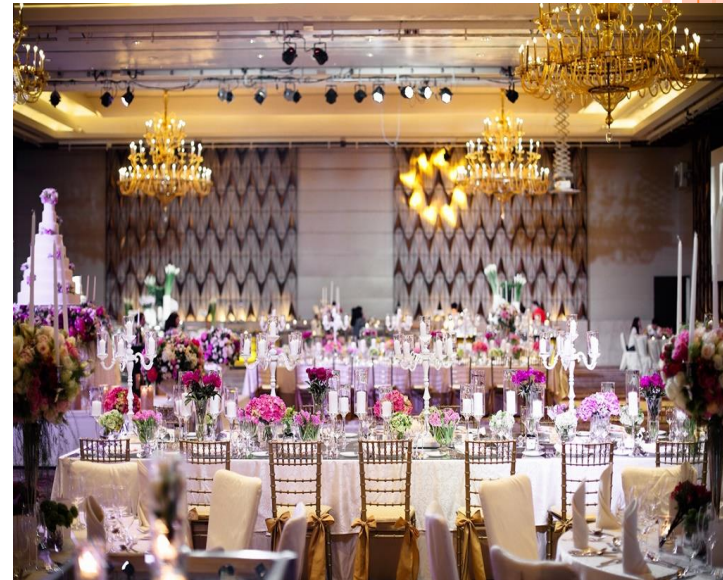

Food and Beverage Manager

ผู้จัดการ (Manager)เป็นผู้ดำเนินการและตลอดจนวางแผนงานการทำงานต่าง ๆ ของ แงงในก วางแผนบ่งการผลิต, การขาย, การให้บริการ, งานการจัดซื้อ, วางแผนหายอดกำไร และ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการขาดทุน นอกจากนี้ยังต้องดำเนินถึงและวางแผนทางด้าน 4 M'S (กำลังคน Man, เงิน Money, วัสดุ Material, การจัดการ Management)

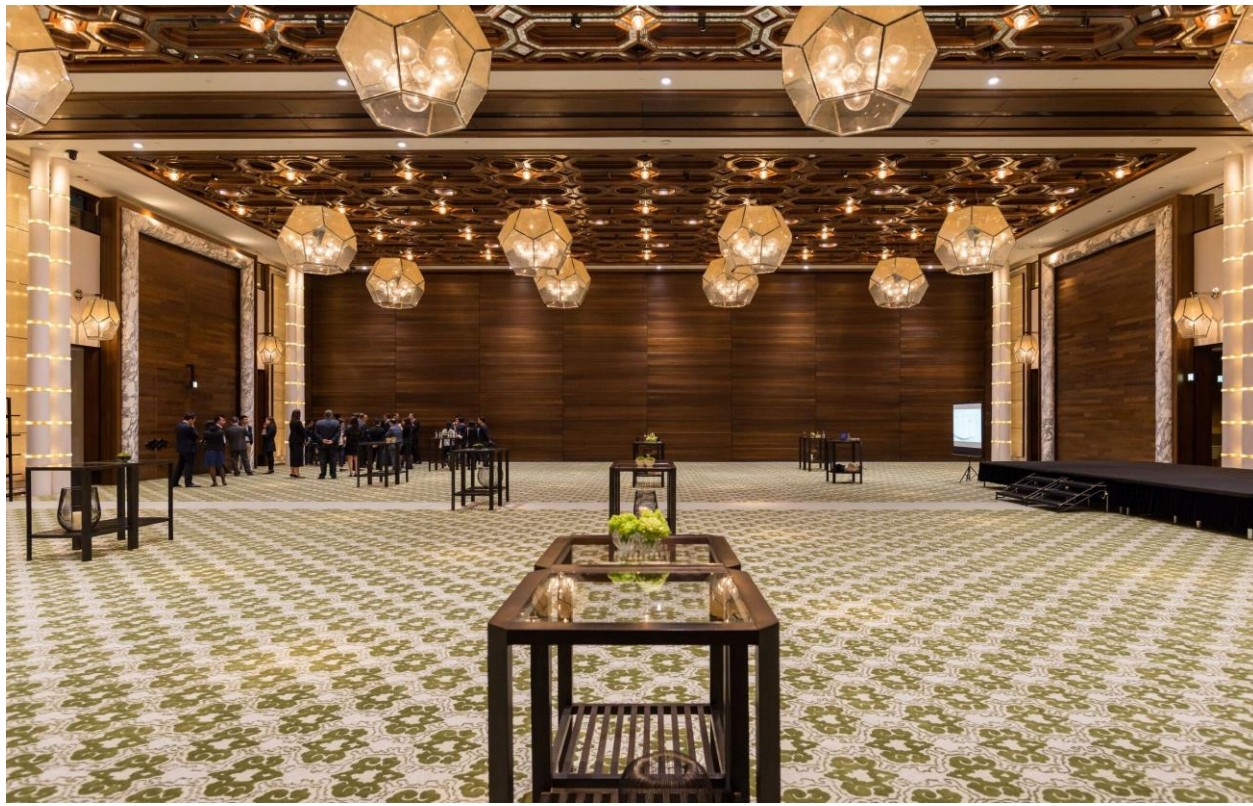
“มร. เจคอบ ยามัด” เข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งก่อนหน้านี้มร.เจคอบเคยดำรงตำแหน่งเดียวกับ ณ โรงแรมดิแอตเดรส บูเลอวาร์ด เมืองดูไบ ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

มร.เจคอบ เริ่มต้นสายงานโรงแรมด้วยการเป็นบาร์เทนเดอร์ ณ โรงแรมสุดหรูอย่าง Burj Al Arab ที่เมืองดูไบ ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เขารู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับแบรนด์โรงแรมในเครือ เคมปินสกี เนื่องจากครั้งหนึ่งเขาเคยประจำตำแหน่งผู้จัดการบาร์ ณ โรงแรมเคมปินสกี มอลล์ ออฟ ดี เอมิเรตส์ มาก่อนหน้านี้

○ ผู้จัดการฝ่ายงานเลี้ยง (**Benguet Manager**)

- หน้าที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบโดยควบคุมดูแลเกี่ยวกับบริการอาหารและเครื่องดื่มในการ จัดเลี้ยง ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในโรงแรม และวางแผนในการพัฒนาส่งเสริมให้มีการจัดเลี้ยงของโรงแรมเพิ่มขึ้น และร่วมทั้งติดต่อกับลูกค้าด้วย
- หน่วยการปฏิบัติงานของแผนกนี้ ผู้จัดการจะมีภาระกิจจะต้องรับผิดชอบ คือ งานการวาง - แผน ตลอดจนเตรียมกิจกรรมเพื่อการบริหารทางด้านอาหารและเครื่องดื่มในงานการจัดเลี้ยง บำรุงรักษาตกแต่งห้องจัดเลี้ยงตลอดจนอบรมพัฒนาและกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายอย่างทั่วถึง ควบคุมและควบคุมงานการจัดเลี้ยงแต่ละวันทั้งภายนอกและภายใน สำหรับงานจัดเลี้ยงแต่ละครั้งนั้นตนจะต้องเป็นผู้วางแผนและทำรายละเอียดต่าง ๆ ไม่ว่าจะทางด้านอาหาร, เครื่องดื่ม, อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ, กำลังคน เป็นต้น แบ่งสายงาน และการจัดการอย่างชัดเจนแน่นอน หากเป็นงานจัดเลี้ยงภายในโรงแรมตนเองจะต้องออกตรวจสอบห้องจัดงานให้อยู่ในสภาพ สมบูรณ์ตามความต้องการอย่างดีพอ หากเป็นงานจัดเลี้ยงภายนอกตนเองจะต้องทำหน้าที่เอาใจใส่ กับงานนั้นอย่างดีพอ จัดทำรายงานต่าง ๆ เช่น รายงานบุคคลประจำวัน รายงานข่าวสารข้อมูล งานจัดเลี้ยง

○ ผู้จัดการแผนกภัตตาคาร (Restaurant Manager)

○ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริการในด้านอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับห้อง อาหาร ในที่คลับ ดอกเทลเลาจ์ และตลอดจนให้คำแนะนำในเรื่องอาหาร และเครื่องดื่มไปยังผู้จัดการ แผนกอาหารและเครื่องดื่มด้วย และจัดเตรียมวิธีการตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือซึ่งใช้ในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงงานด้านบริการให้ดีขึ้น ผู้จัดการฝ่ายห้องอาหาร ต้องรายงานผลการ ปฏิบัติการโดยตรงต่อผู้จัดการด้านอาหารและเครื่องดื่ม

○ มีหน้าที่สั่งงานตรงต่อพนักงาน และมั่นใจว่างานทุกชิ้นทุกอันนั้นต้องมีการเตรียม กำลังพอและการบริการทางอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อที่จะให้การบริการแก่แขกเป็นไปได้อย่างมาตรฐาน ซึ่งรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะต้องจัดหาจะเป็นเครื่องแก้ว มีด ช้อน เครื่องเคลือบ ผ้าเช็ดปาก ผ้าปูโต๊ะ บริการอาหาร การจัดโต๊ะ อาหารให้พร้อมเช่น พริกไท เกลือป่น พร้อมทั้ง จัดขนาดของโต๊ะอาหารเพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนของคน หัวหน้างาน (Supervisor) ต้องแบ่งแยก หน้าที่ให้พนักงานต้อนรับ (Hostess) กัปตัน พนักงานบริกร และพนักงานให้งานภายหลังที่แขก รับประทานเสร็จแล้ว

- Room Service การบริการอาหารส่งในห้องพัก
- การบริการอาหารและเครื่องดื่มในห้องพักเป็น บริการส่วนหนึ่งของโรงแรม อยู่ในความรับผิดชอบของแผนกการบริการในห้องพัก room service ซึ่งเป็นแผนกย่อยของฝ่ายบริการอาหารและเครื่องดื่ม ของโรงแรม การบริการประเภทนี้ต้องใช้เวลามาก ต้องใช้อุปกรณ์พิเศษและต้องตามเก็บภาชนะอุปกรณ์ต่างๆกลับมาที่แผนกดังนั้น ผู้ใช้บริการจึงต้องจ่ายค่าอาหารในราคาที่สูงกว่าปกติของสถานที่บริการนั้น หรือเสียค่าบริการเพิ่มขึ้น สำหรับโรงแรมนั้นแผนกบริการในห้องพักเป็นแผนกที่กำไรให้แก่โรงแรมได้มาก จึงจำเป็นต้องมีพนักงานบริการและดำเนินงานที่ดี

Bartender พนักงานผสมเครื่องดื่ม

ข้อควรจำสำหรับบาร์เทนเดอร์

- ใช้แก้วที่สะอาดเสิร์ฟเครื่องดื่ม
- บริการอย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว ต้องรู้ว่าเสิร์ฟดื่มนั้น ๆ แก่ใคร
- สุภาพอ่อนโยนและมีมารยาทต่อแขกทุกคน

บาร์เทนเดอร์ควรมีความสามารถในเชิงพูด คือเป็นนักสนทนาที่ดีต่อแขกต้องรู้วิธียกแก้ว วิธีเสิร์ฟ และเก็บเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ชนิดต่าง ๆ และควรเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม ผสมเครื่องดื่มแปลก ๆ ใหม่ ๆ บาร์เทนเดอร์อาจจะเป็นเซลแมนในทางอ้อมด้วย เช่น ถ้าเขาทำงานที่โรงแรมลา구나 ก็อาจจะตั้งชื่อเครื่องดื่มชนิดใหม่ที่เขาคิดค้นขึ้นว่า ลา구나 แฟนทะเลเซีย เพื่อเป็นการ สร้างและส่งเสริมชื่อเสียงของโรงแรมให้เป็นที่รู้จักทั่วไปสำหรับชื่อเครื่องดื่มชนิดใหม่ที่ตั้งขึ้นด้วย

คำแนะนำทั่ว ๆ ไปสำหรับบาร์เทนเดอร์

บาร์เทนเดอร์ควรเปิดและปิดบาร์ตามกำหนดเวลา ก่อนเปิดบริการควรเปิดห้องเพื่อระบาย อากาศเตรียมสถานที่ จัดสิ่งต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า Mis-en-blanc (Pre-Preparation) เช่น ฝานส้มและ มะนาวเป็นแผ่นบาง ๆ ถ้างาโบสาระแห่น Wash Mint Leaves ถูกเชอร์รี่ เป็นต้น เครื่องใช้ที่ทำด้วยแก้วควรจะดูแลให้สะอาดและแห้งอยู่เสมอ

Executive Chef หัวหน้าพ่อครัว

เป็นหัวหน้าแผนกจัดเตรียมอาหารในแผนก มีหน้าที่ดังนี้

- -มีหน้าที่รับผิดชอบงานในห้องผลิตอาหารขนาดใหญ่
- -ให้บริการแนะนำงานการผลิตอาหาร
- -กำหนดตารางการทำงานของผู้อยู่ได้บังคับบัญชา
- -ควบคุมมาตรฐานการผลิตให้เป็นมาตรฐานสากล
- -คำนวณหาจุดคุ้มทุนว่าอุตสาหกรรมขนาดนี้จะใช้ผู้ร่วมงานที่คน
- -รับผิดชอบโดยตรงต่อผลกำไร ขาดทุนของกิจการ

ฟิลลิปป์ มาอูส หัวหน้าพ่อครัวใหญ่ คนใหม่ คุณแลร์ับผิดชอบเมนูอาหารทั้งหมดของ
โรงแรมฯ รวมถึงห้องอาหารอมาญา ฟู้ด แกลเลอรี และคาสเคด

เขามีประสบการณ์กว่า 20 ปี ในอุตสาหกรรมบริการและแควตวงอาหาร เขาเคย
ร่วมงานกับโรงแรมที่มีชื่อเสียงโด่งดังมาแล้ว ทั้งในประเทศไทยและเวียดนาม ตั้งแต่ปี
2009 เชฟฟิลลิปป์เป็นชาวเยอรมัน เขาเริ่มสายอาชีพพ่อครัวหลังจากรับราชการทหาร
ในตำแหน่งแพทย์ เขาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในสายอาชีพนี้ โดยทำงานในโรงแรมที่เมือง
ดาโวส (Davos) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในปี 2008 เขาได้เลื่อนตำแหน่งเป็น
ผู้ช่วยพ่อครัวที่โรงแรมในยุโรป ซึ่งเขาต้องดูแลรับผิดชอบร้านอาหารถึง 2 ร้าน คือ
Zauberberg และ the Gault Millau หลังจากนั้น ในปี 2009
เขาได้ย้ายมาเป็นหัวหน้าพ่อครัวใหญ่ที่โรงแรมชื่อดังในภูเก็ต หัวหิน รวมไปถึงเกาะฟูกี
วก ประเทศเวียดนาม เขาสามารถบริหารจัดการหลาย ๆ ห้องอาหารได้เป็นอย่างดี และ
ยังคิดค้นเมนูและแนวคิดใหม่ ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง

* **Chef Sward** เป็นบุคคลที่รับผิดชอบงานในห้องผลิตอาหาร

- ทำหน้าที่สั่งซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อประกอบเป็นอาหาร
- หาก Chef Stewart ไม่อยู่ Sous Chef ซึ่งเป็นผู้ช่วยของ Head Chef จะทำงานต่าง ๆ แทน
- ตำแหน่งนี้จะรับผิดชอบงานการผลิตอาหารในอุตสาหกรรมขนาดปานกลาง

* **work Chef** เป็นบุคคลที่ใช้เรียกอุตสาหกรรมบริการอาหารขนาดเล็ก

- มีหน้าที่รับผิดชอบในห้องผลิตอาหาร
- ทำงานและให้ความช่วยเหลืองานการผลิตอาหารในครัวที่จำเป็น
- เป็นผู้คอยให้คำแนะนำควบคุมในครัวที่จำเป็น

* **Sous Chef** เป็นผู้ช่วยอันดับหนึ่ง ของ **Head Chef** หรือ **Executive Chef**

- ทำหน้าที่ตามคำสั่ง
- สอนคนงานทำการเตรียมอาหารด้วย
- จะมีหน้าที่ช่วย Head Chef ในการสั่งงานการผลิต

* **Commis Cook/Chef** ลูกมือของผู้ปรุงอาหารหรือตุ๊ก

ลูกมือของตุ๊กคือผู้ช่วยพวกเขาจะช่วยงานของหัวหน้าฝ่ายจัดเลี้ยงในบางครั้ง ลูกมือของ ตุ๊กจะจัดอันดับเป็น ลูกมืออันดับหนึ่งซึ่งเป็นตำแหน่งที่อยู่ในระดับสูงกว่าลูกมืออันดับสองนิดหน่อย และลูกมืออันดับสาม ซึ่ง อยู่ต่ำสุดในชั้นนี้

